

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

Προοπτικές για τους μηχανικούς από το θεσμό της διαμεσολέυσης

Νέες προοπτικές, τόσο στην **άσκηση του επαγγέλματος** όσο και την **επίλυση διαφορών** που σχετίζονται με αυτό, **«ανοίγει» για τους μηχανικούς ο θεσμός της διαμεσολάβησης**. Είναι ένας **τρόπος εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών**, ευρύτατα διαδεδομένος στο εξωτερικό, με εξαιρετικά αποτελέσματα στην επίλυση επαγγελματικών αλλά και προσωπικών διαφορών. Ο **διαμεσολαβητής είναι ένας ανεξάρτητος τρίτος, οποιασδήποτε επιστημονικής ειδικότητας, ειδικά καταρτισμένος στην επίλυση διαφορών, πιστοποιημένος από το υπουργείο Δικαιοσύνης**, μέλος του δημόσιου καταλόγου διαπιστευμένων διαμεσολαβητών. Μέχρι πρόσφατα διαμεσολαβητές μπορούσαν να γίνουν μόνο νομικοί. Ωστόσο, αυτό άλλαξε και **απόφοιτοι όλων των επιστημονικών πεδίων μπορούν να γίνουν διαμεσολαβητές**.

Το **ΤΕΕ/ΤΚΜ αναγνωρίζοντας τις δυνατότητες που παρέχει η διαμεσολάβηση στους μηχανικούς, διοργάνωσε σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Ελλήνων Διαμεσολαβητών εκδήλωση θεωρητικής και βιωματικής επιμόρφωσης, στην οποία παρουσιάστηκε η διαμεσολάβηση ως θεσμός**, μέθοδος λύσης προβλημάτων και διαφορών, επαγγελματική δυνατότητα και εργαλείο αυτοβελτίωσης.

Χαιρετίζοντας την εκδήλωση **ο πρόεδρος του Συνδέσμου, Πέτρος Ζουρδούμης**, υπογράμμισε ότι οι διαμεσολαβητές ασχολούνται συχνά με υποθέσεις που σχετίζονται με τον έναν ή τον άλλον τρόπο με θέματα μηχανικών, οι οποίοι όπως είπε θα μπορούσαν να γίνουν και οι ίδιοι διαμεσολαβητές ή τεχνικοί σύμβουλοι.

«Η διαμεσολάβηση δεν εφαρμόζεται μόνο σε υποθέσεις νομικών διαφορών αλλά είναι συνήθης διαδικασία επίλυσης ενδοεταιρικών διαφορών ενώ συχνά χρησιμοποιείται όχι για να λύσει μία διαφορά αλλά για να διευκολύνει την επίτευξη μίας εμπορικής συμφωνίας», τόνισε η **Ελένη Χαραλαμπίδου**, MA Diplomacy, Δικηγόρος, Διαπιστευμένη Διαμεσολαβήτρια σε Ελλάδα και Κύπρο, κάνοντας μία γενικότερη εισαγωγή στις μεθόδους επίλυσης διαφορών και παρουσιάζοντας τους τύπους υποθέσεων που μπορούν να υπαχθούν στη διαμεσολάβηση. «Όταν οι ιδιωτικές μας διαφορές δε λύνονται με απλές διαπραγματεύσεις και το ζήτημα πάρει διαστάσεις με τον καιρό, το μυαλό μας πάει αμέσως σε αυτό που θεωρούμε μονόδρομο: το δικαστήριο. Υπάρχουν όμως παραπάνω μέθοδοι επίλυσης διαφορών που διαχωρίζονται αφενός σε δημόσιες και ιδιωτικές και αφετέρου σε διαδικασίες όπου τα μέρη λαμβάνουν τα ίδια την απόφαση για τη διαφορά τους και σε διαδικασίες όπου ένα τρίτο πρόσωπο λαμβάνει μία δεσμευτική απόφαση γι' αυτά», είπε.

Υπάρχουν τέσσερις βασικοί μέθοδοι επίλυσης διαφορών ενώ είναι δυνατά και υβριδικά σχήματα.

α) Η διαπραγμάτευση είτε μεταξύ των μερών είτε μεταξύ των δικηγόρων τους. Αποτελεί μία ιδιωτική διαδικασία όπου τα μέρη αποφασίζουν μόνα τους για τη διαφορά τους.

β) Η διαμεσολάβηση. Αποτελεί μία διαρθρωμένη διαπραγμάτευση με τη βοήθεια ενός τρίτου, ουδέτερου και ειδικά εκπαιδευμένου μέρους, του διαμεσολαβητή, ο οποίος δεν αποφασίζει αλλά διευκολύνει και καθοδηγεί τη διαδικασία με κατάλληλες τεχνικές.

γ) Η διαιτησία. Προσομοιάζει με τη δίκη καθώς η απόφαση λαμβάνεται από ένα τρίτο ουδέτερο πρόσωπο, το διαιτητή (ο οποίος στην Ελλάδα είναι δικαστής) μέσα από μία τυπική διαδικασία, μετά από ακρόαση επιχειρημάτων και αποδεικτικών στοιχείων. Είναι δεσμευτική για τα μέρη, διαφέρει όμως από τη δίκη καθώς δεν είναι δημόσια, ενώ για να διεξαχθεί πρέπει όλα τα μέρη να συμφωνήσουν να υπαχθεί η διαφορά τους σε διαιτησία.

δ) Η δικαστική οδός. Η επιλογή της δικαστικής οδού συνεπάγεται δημοσιότητα και την επιβολή της απόφασης από ένα δικαστή ενώ κινείται με πρωτοβουλία μόνο του ενός μέρους.

Όπως διευκρίνισε, οι υποθέσεις που μπορούν να υπαχθούν σε διαμεσολάβηση είναι αυτές μεταξύ ιδιωτών που έχουν την εξουσία να αποφασίζουν για τη διαφορά τους. Είναι συνήθως διαφορές αστικού δικαίου (διαφορές κληρονομικού χαρακτήρα, οικογενειακές, επιμέλειες

τέκνου, μισθωτικές, γειτονικές, οροφοκτησίας, καταναλωτικές κτλ) ή εμπορικού. Η διαμεσολάβηση ενδείκνυται ιδιαίτερα για περιπτώσεις όπου απαιτείται εξειδικευμένη γνώση όπως π.χ. ο τομέας των ναυτιλιακών, των ασφαλιστικών, της ιατρικής, των αθλητικών και των κατασκευαστικών έργων καθώς μπορεί να επιλεγεί διαμεσολαβητής με την κατάλληλη κατάρτιση ή/και να σχεδιαστεί κατάλληλη διαδικασία για το συγκεκριμένο είδος διαφοράς. Η σημασία της διαμεσολάβησης είναι ιδιαίτερη σε περιπτώσεις διασυνοριακών διαφορών καθώς προσφέρει μία άμεση και κοινά αποδεκτή διαδικασία σε αντίθεση με οποιαδήποτε άλλη στην οποία θα προέκυπταν ζητήματα τοποθεσίας, γλώσσας αλλά και σύγκρουσης των δικαιοκρίτων πλαισίων.

Τα στάδια της διαδικασίας

Το θεσμικό πλαίσιο διαμεσολάβησης, τις αρχές και τα στάδια της διαδικασίας παρουσίασε η **Μαρία Κέκη**, LL.M, δικηγόρος, διαπιστευμένη διαμεσολαβήτρια. Ο θεσμός της διαμεσολάβησης εισήχθη στην Ελλάδα με το ν. 3898/2010 «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», κατ'εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας 2008/52/EK της 21^{ης} Μαΐου 2008 «για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις».

Τα μέρη μπορούν να υπαγάγουν τη διαφορά τους στη διαμεσολάβηση πριν ή και κατά τη διάρκεια της εκκρεμοδικίας, δηλαδή πριν προσφύγουν στα δικαστήρια για την επίλυση της διαφοράς τους, ή και όταν έχουν ήδη προσφύγει και εκκρεμεί η διαδικασία ενώπιον των δικαστηρίων. «Που θα βρει κανείς διαμεσολαβητή; Δημόσιος κατάλογος Διαπιστευμένων Διαμεσολαβητών τηρείται στο υπουργείο Δικαιοσύνης, καθώς και στους οικείους δικηγορικούς συλλόγους. Η αναζήτηση τους είναι εύκολη και μέσω της ηλεκτρονικής διεύθυνσης www.ministryofjustice.gr», είπε.

Εφόσον συμφωνηθεί η υπαγωγή στη διαμεσολάβηση και επιλεγεί από κοινού ο διαμεσολαβητής, ακολουθεί ένα στάδιο προετοιμασίας:

- Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των μερών ετοιμάζουν ένα φάκελο με μία περίληψη σχετικά με την υπόθεση και όλα τα απαραίτητα έγγραφα, προκειμένου να λάβει πλήρη γνώση αυτής ο διαμεσολαβητής και των θέσεων των μερών.
- Καθορίζεται ποιος θα παρασταθεί για λογαριασμό κάθε μέρους.
- Καθορίζεται ο τόπος και χρόνος διεξαγωγής της διαμεσολάβησης.
- Υπογράφεται συμφωνητικό υπαγωγής στη διαμεσολάβηση.

Οι διαμεσολαβητές, τα μέρη και οι πληρεξούσιοι αυτών, δεν εξετάζονται ως μάρτυρες και δεν υποχρεούνται σε επακολουθήσασα δίκη ή διαιτησία να προσκομίσουν στοιχεία που προέκυψαν από τη διαδικασία διαμεσολάβησης, παρά μόνο εφόσον τούτο επιβάλλεται από κανόνες δημόσιας τάξης, κυρίως για να εξασφαλιστεί η προστασία των ανηλικών ή για να αποφευχθεί ο κίνδυνος να θιγεί η σωματική ακεραιότητα ή ψυχική υγεία προσώπου. Η διαμεσολάβηση διέπεται από την αρχή της εμπιστευτικότητας, τόσο προς τα έξω όσο και μεταξύ των μερών.

Πρακτικό επίτευξης συμφωνίας και εκτελεστότητα

Το πώς «κλείνει» μία διαδικασία διαμεσολάβησης και ποιες έννομες συνέπειες συνοδεύουν τον τερματισμό της, παρουσίασε η **Έλσα Αδαμαντίδου**, Δ.Ν., LL.M, DE.A, δικηγόρος, διαπιστευμένη διαμεσολαβήτρια. Αναφέρθηκε σε πόσο χρονικό διάστημα μπορεί να διαρκέσει μία διαμεσολάβηση (σε ελάχιστο και μέγιστο διάστημα στην Ελλάδα) και πώς τερματίζεται. Ποιες είναι οι ειδικότερες υποχρεώσεις των μερών και του διαμεσολαβητή όταν επιτυγχάνεται συμφωνία, όταν υπάρχει αποτυχία ή όταν ο διαμεσολαβητής αποφασίζει την προσωρινή διακοπή της. «Τα μέρη φεύγουν από τη διαμεσολάβηση έχοντας συνήθως στο χέρι ένα αντίγραφο πρακτικού στο οποίο καταγράφεται είτε η συμφωνία, είτε η αποτυχία συμφωνίας», είπε.

Ειδικά χαρακτηριστικά και προσόντα του διαμεσολαβητή

«Ο ρόλος του διαμεσολαβητή συνίσταται στο να «βοηθά» τα μέρη να έρθουν σε μια αμοιβαία αποδεκτή συμφωνία. Δεν είναι δικαστής, ούτε διαιτητής. Δεν εκφέρει γνώμη, ούτε αποφασίζει αυτός τη λύση της διαφοράς. Ως τρίτος, «διαμεσολαβεί» για την αποκατάσταση της επικοινωνίας των μερών και για την καλλιέργεια ενός παραγωγικού διαλόγου μέσα από την κατανόηση των θέσεων και των επιθυμιών των εμπλεκόμενων μερών», είπε η **Έλσα**

Κολτσάκη, Διδάκτωρ Νομικής, Δικηγόρος Διαπιστευμένη Διαμεσολαβήτρια και Εκπαιδεύτρια Διαμεσολαβητών (ΥΔΔΑΔ, UK, USA-Harvard Negotiation Institute)

Για να γίνει κάποιος διαμεσολαβητής θα πρέπει, έτσι, να έχει λάβει ειδική εκπαίδευση και πιστοποίηση. Συγκεκριμένα, ο νόμος 3898/2010 καθώς και το ΠΔ 123/2011 καθορίζουν με λεπτομέρεια τόσο το περιεχόμενο της εκπαίδευσης που πρέπει να λάβει ο υποψήφιος διαμεσολαβητής όσο και τις προϋποθέσεις σύστασης και λειτουργίας των φορέων παροχής αυτής της εκπαίδευσης. **Η εκπαίδευση έχει ανατεθεί αποκλειστικά σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.** Το νομικό πρόσωπο αδειοδοτείται ως «Φορέας Κατάρτισης Διαμεσολαβητών» από το υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. **Σήμερα στην Ελλάδα έχουν συσταθεί και λειτουργούν έξι φορείς κατάρτισης** στην Αθήνα, τον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη, τη Λάρισα, την Αλεξανδρούπολη και πρόσφατα την Καβάλα. **Η εκπαίδευση έχει ελάχιστη διάρκεια 40 ωρών.**

Οι φορείς κατάρτισης είναι επιφορτισμένοι και με το εξεταστικό μέρος της εκπαίδευσης, αφού είναι οι μόνοι αρμόδιοι να χορηγήσουν σχετικό πιστοποιητικό εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όσους επιθυμούν εν συνεχεία να διαπιστευθούν ως διαμεσολαβητές από το υπουργείο Δικαιοσύνης. Στο υπουργείο τηρείται δημοσιευμένος κατάλογος πιστοποιημένων διαμεσολαβητών στον οποίο εγγράφονται μόνο όσοι συμμετείχαν επιτυχώς στις εξετάσεις που διενεργείται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο. Μέχρι σήμερα έχουν πιστοποιηθεί περί τους 1.100 διαμεσολαβητές σε ολόκληρη την Ελλάδα.

Πλεονεκτήματα Διαμεσολάβησης-Πεδίο εφαρμογής και Μηχανικοί

Την εκτίμηση ότι οι πτυχιούχοι ΑΕΙ (δικηγόροι, οικονομολόγοι, μηχανικοί κλπ) που θα επιλέξουν να εκπαιδευθούν και να διαπιστευθούν ως διαμεσολαβητές κατά το Ν. 3898/2010, θα αποκτήσουν αρχικά έναν επιπλέον επαγγελματικό τίτλο, ο οποίος μπορεί να τους προσφέρει νέα ύλη παράλληλα με την άσκηση του επαγγέλματός τους, εξέφρασε ο **Ευάγγελος Ι. Μήνος**, δικηγόρος - διαπιστευμένος διαμεσολαβητής, μέλος του ΔΣ του Συνδέσμου Ελλήνων Διαμεσολαβητών και γγ Ένωσης Ιδιοκτητών Ακινήτων Θεσσαλονίκης «Κυρίως όμως, θα βοηθήσουν τους πελάτες τους να αντιληφθούν μια νέα διαδικασία επίλυσης των διαφορών τους, συνδράμοντας με τις συμβουλές τους κατά τη διάρκεια, είτε ως διαμεσολαβητές, είτε ως τεχνικοί σύμβουλοι, ώστε να βγουν από τη διαδικασία κερδισμένοι λόγω της ταχύτητας της διαδικασίας, αλλά και με ένα αίσθημα ικανοποίησης», είπε. Σύμφωνα με τον ίδιο, η διαμεσολάβηση δεν είναι απλά ένας εναλλακτικός τρόπος επίλυσης διαφορών. Δεν είναι ούτε ακόμα μία διαδικασία που επιτρέπει απλά στα μέρη να λύσουν τις διαφορές τους με οικονομικότερο και γρηγορότερο τρόπο. «Είναι κυρίως μια νέα φιλοσοφία, μια άλλη κουλτούρα στην επίλυση των διαφορών που ανακύπτουν είτε στην οικογένειά, είτε στον κοινωνικό περίγυρο, είτε κατά την άσκηση των επαγγελματικών καθηκόντων. Είναι μια διαφορετική φιλοσοφία που θέλει τα άτομα να συνεργάζονται σε κλίμα αμοιβαίας κατανόησης και να βρίσκουν τις κατάλληλες λύσεις που είναι ενδεδειγμένες για την δική τους περίπτωση και όχι να αντιδικούν αφήνοντας κάποιον τρίτο να αποφασίσει για αυτούς, τις περισσότερες φορές χωρίς το επιθυμητό αποτέλεσμα», πρόσθεσε.

Όπως είπε, ο διαμεσολαβητής βρίσκεται εκεί για να εκπαιδεύει τα μέρη να μένουν προσηλωμένα στο στόχο τους και να μην παρασύρονται από συναισθήματα. «Αξίζει λοιπόν να δοκιμάσουμε στην πράξη τον θεσμό της Διαμεσολάβησης και να πειστούμε για τη χρησιμότητα του και τα πλεονεκτήματα που προσφέρει. Αξίζει γιατί αρχικά είναι μία λύση που δείχνει έναν ανώτερο πνευματικά τρόπο αντίληψης σχετικά με τις διαφορές που ανακύπτουν μεταξύ των ανθρώπων και κυρίως διότι είναι λύση Πολιτισμού», κατέληξε!

Η εκδήλωση, στην οποία παρών ήταν ο **πρόεδρος του ΤΕΕ/ΤΚΜ Πάρις Μπίλλιας**, ολοκληρώθηκε με μία προσομοίωση διαμεσολάβησης που αφορούσε θέμα μηχανικών. Τον συντονισμό της εκδήλωσης έκανε το μέλος της ΔΕ του ΤΕΕ/ΤΚΜ **Δημήτρης Μήτρου**, ενώ παραβρέθηκαν το μέλος της ΔΕ **Γιάννης Νάνου** και η πρόεδρος της Μόνιμης Επιτροπής Επαγγελματικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ΤΚΜ, **Μαρία Γρηγοριάδου**.

Από το Γραφείο Τύπου του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Τα Δελτία Τύπου του ΤΕΕ/ΤΚΜ καταχωρούνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος, www.tkm.tee.gr, στο link , Οργάνωση Υπηρεσιών/Γραφείο Τύπου